

***EGYSZERŰSÍTETT  
ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ***

***„Tisza kécske, naplempark (HRSz.: 0474/2)”***

**című projekthez**

A

**Sunprojekt Kft.**

megrendelésére

készítette:

A



**VÁRKAPITÁNYSÁG**  
NONPROFIT ZRT.

2020

## 1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

**1.1. Az Előzetes régészeti dokumentáció (ERD) tárgya: Tiszaécske, napelempark (HRSz.: 04747/2).**

**1.2. A tervezett változtatás helyszíne:** Bács-Kiskun megye, Tiszaécske külterülete (0474/2 hrsz.)

**1.3. Az ERD megrendelője:** Sunprojekt Kft.

**1.4. Az ERD megrendelésének célja:** Építésügyi engedélyezési eljárás.

**1.5. Készítette:** a Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.

**1.6. Az ERD elkészítése során a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletének (továbbiakban: Korm. R.) előírásait alkalmaztuk.**

**1.7. A Korm. R. 38. § (1) bekezdése alapján az ERD próbafeltárás elvégzése nélkül, egyszerűsített ERD-ként készült.**

**1.8. A projekt a Kötv. 23/G. § (1) d) értelmében *kiemelt jelentőségű beruházásként* valósul meg.**

## 2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

### 2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

A tervezett beruházás helyszíne Bács-Kiskun megyében, Tiszaécske külterületén (0474/2 hrsz.) található, amely a Pilis-Alpári-homokhát nevű kistáj része.

A kistáj 82,4 és 146 m közötti tszf-i magasságú, a Pesti-síkság D-i teraszos vidékétől a Tisza mentéig húzódik, ÉNy-DK-i csapással. Az egykori hordalékkúp felszíne kis relatív reliefű (átlagos érték 2-4 m/km<sup>2</sup> közötti) főként szélhordta homokkal fedett. Legnagyobb része az enyhén hullámos síkság orográfiai domborzattípusba sorolható, kisebb részei (a Körös-ér és Kocsér környékén) elgátolt mélyedésekkel, szikes laposokkal mozaikszerűen tagoltak. A felszínt borító félig kötött homokformák Cegléd-Csemő vidékén a legváltozatosabbak. Horizontálisan gyengén szabdalt, a hosszanti vízlevezető laposok NyÉNy-KDK-i irányúak.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartása, illetve a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során – a tervezett beruházás által érintett területen és 250 méter széles övezetében – **ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó információt vagy régészeti lelőhelyre vonatkozó adatot nem találtunk.**

### 3. FELTÁRÁSI PROJEKTTERV

#### 3.1. A változtatási szándékok ismertetése

Jelen projekt keretében több, mint 42 ha alapterületű új napelempark létesült Tiszaécske határában, a 0474/2 hrsz.-ú telken. A beruházás során klasszikus értelemben vett, lemezalapozással rendelkező építmény a 10 db betonházas transzformátorállomás (alapozási mélység: ~80 cm, innen indul a zúzottkő ágyazat, területe: ~10 m<sup>2</sup>) illetve a konténerkivitelű kapcsolóállomás (3 db, alapozási mélység: ~100 cm, zúzottkő ágyazat terület: ~30 m<sup>2</sup>). Emellett a napelemek tartószerkezet-alapozása várhatóan vert cölöpözési technikával lesz megvalósítva (a várható darabszám, mélység, osztás a próbacölöpözési teszt eredményétől, wind study-tól, talajmechanikai és talajkémiai riporttól függő, a cölöpöket gyártó cég által készített statikai tervtől függ, a darabszám közelítőleg 15 000 db és a mélység: ~ 150 cm).

A napelemparkot a telekhatártól ~0,5 m távolságra min. 2,0 m magas drótkerítés övezi majd. A kerítés várható hossza 2 600 m. A kerítésoszlopok vagy ~60-80 cm mélységű vert cölöpözés, vagy le lesznek rögzítve. A kerítésoszlopok távolsága 2,5-3,0 m. A bejárás érdekében a területekhez összességében 1-2 db kapu kerül kialakításra, melynek betonalapja mélyebb, várhatóan 80-100 cm mélységű.

Lokálisan a terület előkészítése során várható bizonyos részeken a fásulások irtása, humuszoslási és talajjegengetési munkák, ezek mélysége várhatóan nem haladja meg a 0,5 m-t.

A belső úthálózat (melynek hossza max. 1-1,5 km) területén várható ~20 cm mélységű tükör kialakítása. Amennyiben lokálisan szükséges max. 50 cm mélységű szikkasztó/vízelveztető árokrendszer kerül kialakításra.

Kábelezés kivitelezéséhez szükséges árok mélysége gyengeáramú (pl. security, monitoring) kábelek esetén 50 cm, solar kábelek esetén 60 cm, KIF AC kábelek esetén 80 cm, a napelemes kiserőmű területén létesítendő KÖF AC kábelek esetén 100 cm. A földelőhálózat mélysége 80 cm.

#### 3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok

A régészeti értékvizsgálatot – a fedettség miatt – nem tudtuk a teljes földmunkával érintett területen elvégezni, ezért az Feltárási projekttervben javasolt megoldások csak a beruházás reprezentatív módon vizsgálható részterületeire érvényesek.

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett beruházás földmunkái által érintett területen nem azonosítottunk olyan helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

A megrendelő által átadott műszaki adatok és a régészeti értékvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás földmunkái **nem érintenek ismert régészeti lelőhelyet**, ezért megelőző feltárás elvégzésére nincs szükség.

A Kötv. 23/E. § (5) bekezdése szerint: nagyberuházás megvalósítása esetén **a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek, ennek megfelelően az egyéb feltárási mód-szerekkel fel nem tárt területen régészeti megfigyelést kell biztosítani** (Korm. R. 43. § (3) bekezdés).

Amennyiben a régészeti megfigyelés mellett végzett földmunkák során régészeti lelőhely kerül elő, a jelenségeket ki kell bontani és megfelelően dokumentálni kell. A Korm. R. 35. § (1) bekezdés szerint, ha a régészeti megfigyelés során régészeti bontómunka válik szükségessé a régészeti bontómunkát – legalább a beruházási földmunkával érintett mélységig – és az elsődleges leletfeldolgozást a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni.

A Korm. R. 45. § szerint, ha a nagyberuházás régészeti megfigyelése során előkerült régészeti lelőhely vagy lelet a kivitelezés hátráltatása nélkül régészeti bontómunka keretében nem tárható fel, a régészeti megfigyelést végző intézmény haladéktalanul értesíti a hatóságot. A hatóság a szükséges intézkedésekről a bejelentés kézhezvételétől számított öt napon belül dönt.

A Korm. R. 46. § (1-3) bekezdései alapján, ha a megelőző feltárás vagy a régészeti megfigyelés során eredeti összefüggéseiben megmaradt régészeti emlék kerül elő, a feltárást végző intézmény három napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak, valamint megelőző feltárás esetén értesíteni a beruházót. A bejelentett régészeti emlék elkerüléséről vagy helyszíni megtartásáról és kezeléséről, valamint a szükséges állagmegőrző intézkedésekről a hatóság húsz napon belül dönt. Ha a régészeti emlék megelőző feltárás során került elő, és a hatóság határozata alapján azt a helyszínen kell megőrizni, a beruházás során a műszaki tervezésnek és a kivitelezésnek tekintettel kell lennie az emlék megőrzésére. Ebben az esetben a feltárást végző intézmény köteles a feltárás terepi munkáinak befejezését követő tizenöt napon belül a régészeti emlékről adatot szolgáltatni a beruházónak. Az adatszolgáltatás részeként rajzi dokumentáción egyértelműen fel kell tüntetni a bontható és a helyszínen – eredeti helyükön – megőrzendő régészeti emlékeket.

### 3.3. A javasolt örökségvédelmi intézkedések költségkalkulációja

#### 3.3.1. A régészeti megfigyelés költsége

A nagyberuházások esetén az ismert régészeti lelőhelyek területén kívül végzett földmunka régészeti megfigyelésének elszámolása óradíjas rendszerben történik, a valós teljesítés – azaz a megfigyelt földmunkák időtartama – alapján.

**A régészeti megfigyelés maximált hatósági egységára 8 000 Ft/óra (nettó), de min. 36.000 Ft/nap.**

Régészeti jelenségek előkerülése esetén, a Korm. R. 8. melléklete szerinti **régészeti bontómunka elszámolásának maximált hatósági egységára: 3 150 Ft/m<sup>2</sup> (nettó).**

#### 3.3.2. A régészeti költségek összesen

|   |  |
|---|--|
| <i>A régészeti lelőhelyeken kívül végzett földmunkák régészeti megfigyelésének nettó költsége</i> | <i>A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható</i> |
| <i>Régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka költsége</i>                                | <i>Nem kalkulálható</i>                                  |
| <b>Összesen</b>   | <b>A tervezés jelenlegi szakaszában nem kalkulálható</b> |

### 3.4. A régészeti megfigyelés időkerete

Régészeti megfigyelést a kivitelezés földmunkáinak időtartamára kell biztosítani.

### 3.5. A régészeti feladatellátásra kijelölt intézmény megjelölése

A beruházás Kötv. 23/G. § (1) d) értelmében **kiemelt jelentőségű beruházásként** valósul meg, ezért a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv (**Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.**) gondoskodik a régészeti megfigyelés ellátásáról.

Budapest, 2020.november 17.

Békési Ádám  
régész



|   |  |
|---|--|
| <b>TiszaKécske, napelempark (HRSz.: 0474/2)</b> |  |
|---|--|

